نام و نام خانوادگی: .....
مقطع و رشته: هفتم
نام پدر: .....
شماره داوطلب: .....
تعداد صفحهٔ سؤال: ۲ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
ادارهٔ کل آموزش و پرورش شهر تهران
ادارهٔ آموزش و پرورش شهر تهران منطقهٔ دو تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانهٔ سرای دانش واحد سعادت‌آباد
امتحانات **نیم‌سال اول** سال تحصیلی **۱۴۰۴-۱۴۰۳**
www.sarayedanesh.com
021-2936

نام درس: فارسی
نام دبیر: فرزاد فتوحی
تاریخ امتحان: ...../...../۱۴۰۳
ساعت امتحان: .... : .... صبح/ عصر
مدت امتحان : ۶۰ دقیقه

نمره به عدد:	نمره به حروف:	نمرهٔ تجدید نظر به عدد: نمره به حروف:	محل مهر و امضای مدیر
نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	نام دبیر: تاریخ و امضاء:	

ردیف	سؤالات	بارم
الف	**«معنی و مفهوم شعر»** معنی هر یک از ابیات زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. ۱) ای هست‌کن اساس هستی / کوته ز درت درازدستی ۲) جهان، جمله، فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی‌ست پنهان ۳) ای خدا، ای فضل تو حاجت‌روا / با تو یاد هیچ‌کس نبود روا ۴) همه عالم، تن است و ایران، دل / نیست گوینده زین قیاس خجل ۵) بر نامده و گذشته بنیاد مکن / حالی خوش باش و عمر بر باد مکن	۲/۵
ب	**«معنی کلمه»** معنای واژگانی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است بنویسید. ۱) از ظلمت خود رهایی‌ام ده / با نور خود آشنایی‌ام ده ۲) کاش روزی به کام خود برسید / بچه‌ها، آرزوی من این است ۳) روشن و گرم و زندگی‌پرداز / آسمان مثل یک تبسّم شد ۴) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز / گهی از گربه ترسیدم، گه از باز	۱
ج	**«درک مطلب»** ۱) پیام مشترک آیهٔ «الا بذکر اللّه تطمئنّ القلوب» و بیت «ای یاد تو مونس روانم / جز نام تو نیست بر زبانم» چیست؟ ۲) «سعدی» در عبارت «تو نیز اگر بخفتی، به از آنکه در پوستین خلق افتی» کدام رفتار را نکوهش کرده است؟ ۳) چرا در فرهنگ و ادبیات ما، «دوست خوب» به «کیمیا» تشبیه شده است؟ ۴) مقصود از جمله‌ی «عمر حقیقی ما را شناسنامه‌ی ما تعیین نمی‌کند» چیست؟ ۵) در بیت «این زندگی حلال کسانی که همچو سرو / آزاد زیست کرده و آزاد می‌روند»، «سرو» نماد چیست؟	۲/۵

www-kanoon-ir

د	**«دانش‌های زبانی»** ۱) در بیت «هجوم فتنه‌های آسمانی / مرا آموخت علم زندگانی» کدام واژه نقش «مفعول» را دارد؟ هجوم ☐ من ☐ علم ☐ زندگانی ☐ ۲) در کدام مصراع، حذف فعل به قرینه‌ی لفظی رخ داده است؟ نگـردد شاخـک بی‌بن برومنـد ☐ ز وحشت، سست شد بر جای، ناگاه ☐ گهی از گربه ترسیدم گه از باز ☐ هنـوزت نـیسـت پـای بـرزن و بـام ☐ ۳) کدام کلمه با سایرین هم‌خانواده نیست؟ تنظیم ☐ منظومه ☐ نظامی ☐ ضمانت ☐ ۴) در بیت «با خودش زیر لب چنین می‌گفت / آرزوهایتان چه رنگین است!» کدام نوع جملات به کار رفته‌اند؟ خبری و عاطفی ☐ خبری و پرسشی ☐ پرسشی و عاطفی ☐ امری و پرسشی ☐ ۵) کدام گزینه ترکیب وصفی به شمار نمی‌رود؟ لانه‌ی گنجشک ☐ گلدان خالی ☐ صندوق بزرگ ☐ عموی خوش‌اخلاق ☐ ۶) در کدام گزینه، هیچ واژه‌ای به صورت مخفّف به کار نرفته است؟ قطره‌ی دانش که بخشیدی ز پیش / متصل گردان به دریاهای خویش ☐ بر درخـتـی شـکـوفـه‌ای خـنـدیـد / در کـتـابی، بـهـار، مـعـنـا شـد ☐ غنچـه هم گفـت گرچـه دلتـنـگـم / مثـل لبخـنـد بـاز خـواهـم شـد ☐ گه از دیـوار سنگ آمد، گه از در / گهم سرپنجه خونیـن شد گهی سر ☐	۱/۵
ه	**«دانش‌های ادبی»** ۱) در عبارت زیر، نویسنده از طریق هم‌نشینی لغت «برده‌اند» با کدام واژه، نوشته‌ی خود را «مسجّع» ساخته است؟ «یکی از اینان سر برنمی‌دارد که دوگانه‌ای که بگزارد. چنان خواب غفلت برده‌اند، که گویی نخفته‌اند، که مرده‌اند.» ۲) آیا بیت زیر می‌تواند متعلق به شعری باشد که در قالب مثنوی سروده شده است؟ چه دلیلی برای پاسخ‌تان دارید؟ «شبنم از روی برگ گل برخاست / گفت می‌خواهم آفتاب شوم» ۳) آیا در بیت «ای نام تو بهترین سرآغاز / بی‌نام تو نامه کی کنم باز» «پرسش انکاری» دیده می‌شود؟ ۴) در جمله‌ی زیر، یک اضافه‌ی تشبیهی به کار رفته است. دو رکن اصلی تشبیه را در آن مشخص نمایید. «احساس می‌کردم، هم‌اکنون، چشمه‌های معرفت از درون من سر باز خواهند کرد.» مشبه: مشبهٌ‌به:	۱/۵
و	**«تاریخ ادبیات»** درستی یا نادرستی هرکدام از توضیحات زیر را با علامت ✓ یا × مشخص کنید ۱) نهج‌البلاغه، گزیده‌ای از نامه‌ها و خطبه‌های حضرت علی (ع) است که سیّد رضی آن‌ها را گردآوری کرده است. ( ) ۲) جامی، کتاب بهارستان خود را به تقلید از بوستان سعدی، به صورت نثر آمیخته با نظم پدید آورده است. ( ) ۳) مولانا جلال‌الدین محمّد بلخی، خالق کتاب ۲۶۰۰۰بیتی مثنوی معنوی، در قرن هفتم هجری می‌زیست. ( ) ۴) مناجات‌نامه و اسکندرنامه، از آثار مشهور خواجه عبداللّه انصاری، ملقّب به پیر هرات، به شمار می‌روند. ( )	۱

تندرست و کامروا باشید

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه دو تهران
دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد سعادت آباد
www.sarayedanesh.com
021-2936

کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام درس: فارسی هفتم
نام دبیر: فرزاد فتوحی
تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ /۱۴۰۳
ساعت امتحان: ..... صبح/ عصر
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
الف	۱) ای خداوندی که آفرینندهٔ بنیان وجود هستی (۰/۲۵)، هیچ‌گونه ستمی به درگاه تو راه نمی‌یابد. (۰/۲۵) ۲) تمام دنیا و پدیده‌های آن را پرتویی از نور وجود خداوند بدان (۰/۲۵)، او از شدت پیدایی و آشکاری، در آن پنهان و نادیدنی است. (۰/۲۵) ۳) ای خدایی که بخشندگی تو، برآورندهٔ نیازهای ماست (۰/۲۵)، با وجود تو، شایسته نیست که ما از فرد دیگری یاد کنیم. (۰/۲۵) ۴) همهٔ جهان، همانند یک پیکر است و ایران برای آن در حکم دل (۰/۲۵)، شاعر از به‌کارگیری چنین تمثیلی شرمگین نیست. (۰/۲۵) ۵) اساس زندگی‌ات را بر آینده و گذشته قرار نده (۰/۲۵)، اکنون را با خوش‌دلی سر کن و عمرت را هدر نده. (۰/۲۵)	
ب	۱) تاریکی (۰/۲۵) ۲) آرزو، میل، خواسته (۰/۲۵) ۳) لبخند (۰/۲۵) ۴) موافق، همدم، سازگار (۰/۲۵)	
ج	۱) تنها به واسطهٔ یادکرد نام خداست که دل انسان‌ها به آرامش می‌رسد. (۰/۵) ۲) غیبت و بدگویی مردم (۰/۲۵) ۳) زیرا دوست شایسته همچون کیمیا کم‌یاب و گران‌بهاست و تیرگی‌های وجود ما را به برکت مصاحبت خودش به روشنی بدل می‌سازد. (۰/۲۵) ۴) عمر حقیقی ما، تنها شامل آن لحظاتی است که آن‌ها را در راه انجام فعالیت‌های مفید صرف می‌کنیم و این زمان ممکن است بسیار کمتر از آن چیزی باشد که در شناسنامهٔ ما درج گردیده است. (۰/۵) ۵) نماد انسان‌هایی که با آزادی و آزادگی زندگی می‌کنند و می‌میرند. (۰/۵)	
د	۱) گزینهٔ ۳ (۰/۲۵) ۲) گزینهٔ ۳ (۰/۲۵) ۳) گزینهٔ ۴ (۰/۲۵) ۴) گزینهٔ ۱ (۰/۲۵) ۵) گزینهٔ ۱ (۰/۲۵) ۶) گزینهٔ ۲ (۰/۲۵)	
هـ	۱) مرده‌اند (۰/۲۵) ۲) خیر (۰/۲۵)؛ زیرا در قالب مثنوی، هر دو مصرع یک بیت با یکدیگر هم‌قافیه‌اند، بر خلاف این بیت. (۰/۲۵) ۳) بله (۰/۲۵) ۴) مشبه: معرفت (۰/۲۵) مشبهٌ‌به: چشمه (۰/۲۵)	
و	۱) درست (۰/۲۵) ۲) نادرست (۰/۲۵) ۳) درست (۰/۲۵) ۴) نادرست (۰/۲۵)	

جمع بارم: ۲۰ نمره	نام و نام خانوادگی مصحح :	امضاء: